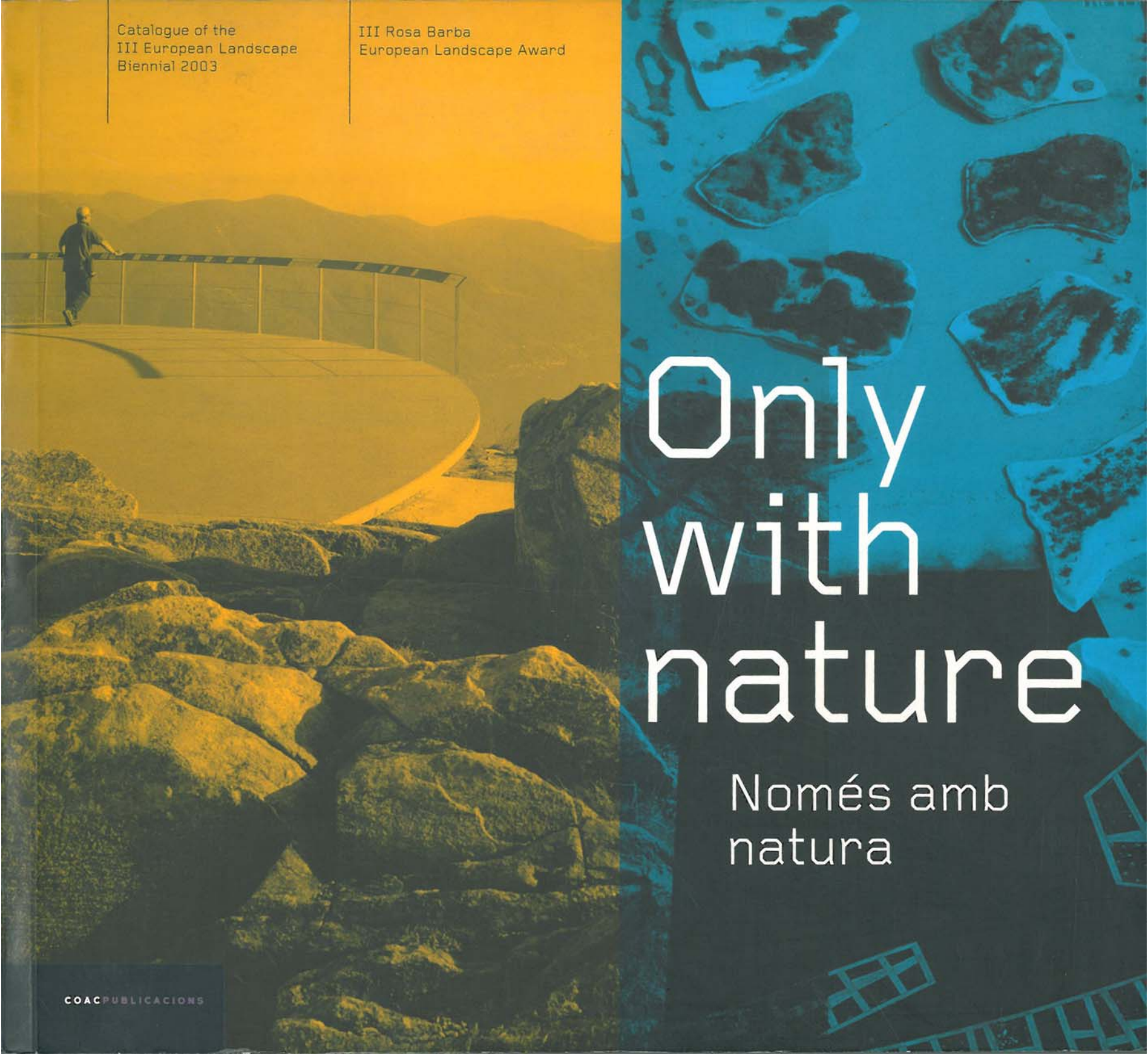

Catalogue of the
III European Landscape
Biennial 2003

III Rosa Barba
European Landscape Award

Only with nature

Només amb
natura

Organizing Committee

Jordi Bellmunt i Chiva

Jordi Bellmunt Chiva was born in L'Hospitalet de Llobregat (Barcelona) in 1954. He qualified as an architect at the ETSAB (Barcelona School of Architecture), where since 1982 he has lectured in the Department of Urban and Territorial Planning. Since 1987, he has been a lecturer on the master's degree course in Landscape Architecture at the UPC and Course Director since 2000. Since 1997 he has been Assistant Director of the ETSAB and, since 2000, Head of the graduate course in Landscape at the UPC. He practises as an architect and a landscape specialist. He exhibits and publishes work in various specialist media.

Enric Batlle i Durany

Enric Batlle (Barcelona, 1956) qualified as an architect in 1980 and as a Doctor of Architecture with the thesis 'The Garden of the Metropolis'. He is a lecturer in Urban Planning and Landscape Architecture at the ETSAB and on the master's degree course in Landscape Architecture at the UPC. He has been associated with Joan Roig since 1981, in collaboration with whom he has produced many building, planning and landscape designs.

Alfredo Fernández de la Reguera March

Alfredo Fernández de la Reguera March qualified as an architect at the Barcelona School of Architecture (ETSAB), specializing in urban planning. He lectures in the Department of Landscape Architecture (master's degree course) at the Universitat Politècnica de Catalunya (UPC). He has received the National Urban Planning Prize of the Department of Public Works and a research grant from the Getty Foundation. He designs and implements building and landscape projects on various scales of regional and urban planning.

Maria Goula

Maria Goula was born in Salonika, Greece. She is an architect with a master's degree in Landscape Architecture from the Department of Urban and Regional Planning (DUOT) of the Universitat Politècnica de Catalunya (UPC), and a lecturer and coordinator of the Tourism and Landscape workshop at the same university. Since 2000, she has taught Urban Planning courses at the Barcelona School of Architecture (ETSAB) and Landscape Theory courses in the Department of Landscape Architecture (master's level), also at the ETSAB. She is a founder member and principal researcher of the Research and Project Centre (CRPP) of the DUOT-UPC. Recent projects: Landscape Study for the Urban Master Plan for Vall del Ges, Orís and Bisaura and Vall d'en Bas; collaboration on the Island Landscape Plan for Tenerife, and production of the catalogue *Paisaje de las Tierras de Poniente*, Cataluña. She is a member of the team that won first prize in the international competition for the extension of Seville's Alamillo Park and designed the respective master plan. She is also a member of the international jury for the first *European Landscape Yearbook*.

Only with nature Només amb natura

Catalogue of the III European Landscape Biennial 2003

Catàleg de la III Biennial Europea de Paisatge 2003

III Rosa Barba European Landscape Award

III Premi Europeu de Paisatge Rosa Barba

Landscape architecture in Europe since 1998

Arquitectura del paisatge a Europa des de 1998

Col·legi d'Arquitectes
de Catalunya

fundación caja de arquitectos

UNIVERSITAT POLITÈCNICA
DE CATALUNYA

Editors / Publishers

Col·legi d'Arquitectes de Catalunya
Fundación Caja de Arquitectos

**Directors edició /
Editorial directors**

Jordi Bellmunt i Chiva
Alfred Fernández de la Reguera
Enric Batlle i Durany
Maria Goula

**Responsable edició /
Editorial supervision**

Maria Goula

Coordinació / Coordination

Marina Cervera Alonso de Medina
Mª Teresa Manzano Mozo
Elena Puigmal Crespo

**Coordinació / Coordination
Fundación Caja de Arquitectos**

Marta Sanfiz
Marta Rojals

**Coordinació / Coordination
Servei de Publicacions del COAC**

Laura Parellada
Oleguer Gelpí

**Producció intel·lectual /
Intellectual production**

Col·legi d'Arquitectes de Catalunya
Demarcació de Barcelona del COAC
Escola Tècnica Superior
d'Arquitectura de Barcelona
Escola Tècnica Superior
d'Arquitectura del Vallès
Universitat Politècnica de Catalunya
Màster d'Arquitectura del Paisatge
de la UPC

Traductors / Translators

Kico Reyes
Corin Tanner
Marta Rojals
Elaine Fradley
Jordi Curell

Disseny gràfic / Graphic design

Guillermo Brotons
Miquel Polidano

Producció / Production

Actar Pro

Impressió / Printing

Ingoprint S.A.

Distribució / Distribution

Actar D
Roca i Batlle 2
08023 Barcelona
Tel. +34 93 417 49 93
Fax +34 93 418 67 07
office@actar-d.com
www.actar-d.com

D.L. B-11888-06
ISBN 84-96185-72-9

© d'aquesta edició / of this edition
Fundación Caja de Arquitectos
i Col·legi d'Arquitectes de Catalunya
Plaça Nova 5, 08002 Barcelona
Tel. +34 93 306 78 06
www.coac.net

© dels textos, els seus autors /
of the texts, their authors

© de les imatges, els seus autors /
of the images, their authors

PATRONAT
FUNDACIÓN CAJA DE ARQUITECTOS

President

Javier Navarro Martínez

Vice-president 1er

Federico Orellana Ortega

Vice-president 2n

Santiago de la Fuente Viqueira

Secretari

Antonio Ortíz Leyba

Patrons

José Álvarez Guerra
Covadonga Alonso Landeta
Marta Cervelló Casanova
José Argudín González
Sol Candela Alcover
Montserrat Nogués Teixidor
Carlos Gómez Agustí
Francisco Cabrera Cabrera
Alberto Alonso Saezmiera
Manuel Ramírez Navarro
Antonio Ferrer Vega

Directora

Queralt Garriga Gimeno

COL·LEGI D'ARQUITECTES
DE CATALUNYA

Degà

Jesús Alonso Sainz

Secretari

Jorge Ozores Marco-Gardoqui

Tresorer

Josep Maria Guillumet i Anés

Presidents Demarcacions

Jordi Ludevid i Anglada
Josep Riera i Micaló
Pere Robert i Sampietro
Jordi Bergadà i Masquef
Carlos Vergés i Alonso

Vocals

Jordi Sardà i Ferran
Santiago Cervelló i Delgado
Joaquim Figa i Mataró
Elsa Ibar i Torras

Index

7	Foreward Presentació								
13	Introduction Introducció Jordi Bellmunt i Chiva Alfredo Fernández de la Reguera Enric Batlle i Durany								
25	Papers Ponències Perejaume Marc Claramunt Catherine Mosbach Alfred Fernández de la Reguera								
53	Selection of works Selecció d'obras Maria Goula	64	Forces Forces texts Alain Richert Martin Knuijt Bertrand Le Boudec	130	Articulations Articulacions texts José Antonio Marina Beth Galí Henri Bava	214	Supports Suports texts Gary Hilderbrand Dominique Perrault Joan Forgas	298	Awards Premiats 1st prize <i>ex aequo</i> (2) Premiats <i>ex aequo</i> (2) Special mention Menció especial Public prize Premi del públic
		80	49 projects projectes	148	65 projects projectes	228	69 projects projectes		
316	Annexes Annexos Conditions of entry / Bases del concurs Selection of the scientific comitee / Acta dels projectes finalistes Minutes of the Internatinal Jury / Acta del Jurado Internacional Timeline of the symposium / Cronologia								
327	Indexes Índex Photographers / Fotògrafs Names / Onomàstic Countries / Països Subjects / Temes								

Jordi Bellmunt i Chiva

The progression of landscape design

Barcelona's experience in landscape design is relatively recent. It ranges from the proposals of new urban landscapes in the late 19th century, conceived according to the French model (Parc de la Ciutadella, Passeig de Gràcia, etc.), to the more garden-based initiatives of the early 20th century introduced by leading figures in the field (Forestier, Mirambell, Rigol or Rubió i Tudurí). It also includes the public work of excellent gardeners in the mid-20th century (Iglesias, Riudor or Casamor) and even creation channelled by the productive gardening of Pradell, Batlle, Viure or Massoni, among others. Our landscape design, not without high quality and even model examples, has always lacked specific weight in the overall work, produced by the lights of an industrial bourgeois society that was not especially extrovert in demonstrating its economic power and always more prone to austerity than exuberance. This fact is exacerbated by the non-existence of crown land to be converted into the public parks that have been so important in other European cities.

Set against this background, in the 1980s the recovery of public space was marked by the development of an awareness and a discipline related to the design of urban empty spaces, and began to come into line with contemporary international models and experiences.

What is extraordinary is the ambition, diligence and efficacy with which this design phase of the last 25 years, related almost exclusively to public space, has modified cities and environs, centres and peripheries, edges and infrastructures and, most of all, cultures and sensibilities.

The experience of the democratic recovery of public space (from belonging to no one to being the property of everyone) has been spectacular for many reasons: consistent quality, the number of interventions based on judicious urban revalorization policies and even, more recently, a sufficient understanding of territorial problems in conjunction with an incipient response to the serious crisis of the environment.

A whole generation of designers who embarked on their careers in the early 1980s began to specialise as a result of the many public competi-

La progressió del paisatgisme

L'experiència paisatgística barcelonina és relativament recent, des de les propostes de nous paisatges urbans de la fi del segle XIX, pensades segons models francesos (parc de la Ciutadella, passeig de Gràcia, etcètera), fins a les propostes més jardineres del començament del segle XX de figures de referència (Forestier, Mirambell, Rigol o Rubió i Tudurí) o els esforços sobre treballs públics d'excel·lents jardineros a mitjan segle XX (Iglesias, Riudor o Casamor) i, fins i tot, la voluntat de creació des de la jardineria productiva de Pradell, Batlle, Viure o Massoni, entre d'altres. La història del paisatgisme a casa nostra, no exempta d'episodis d'alta qualitat, fins i tot modèlics, sempre ha patit una manca de pes específic sobre les realitzacions efectuades, fetes en la mesura i els matisos d'una societat burgesa industrial no especialment extravertida a mostrar les seves capacitats econòmiques i sempre més a prop de l'austeritat que de l'exuberància, fet agreujat per la inexistència de la reserva de propietats reals que esdevingueren parcs públics, episodis importantíssims en altres capitals europees.

És en aquesta realitat, i en la recuperació de l'espai públic a partir dels anys vuitanta, on es desenvolupen una consciència i una disciplina relacionades amb la projectació dels buits urbans, reconsideració que comença un cicle d'aproximació a models i experiències contemporanis internacionals.

El que és extraordinari és l'ambició, la diligència i l'eficàcia amb què aquest episodi projectual (des de fa 25 anys), i relacionat quasi exclusivament amb l'espai públic, ha modificat ciutats i entorns, nuclis i perifèries, vores i infraestructures i, sobretot, cultures i sensibilitats.

L'experiència de la recuperació democràtica de l'espai públic (l'espai que passa de ser de ningú a ser l'espai de tots) ha estat espectacular per tantes raons, per qualitat mitjana, per la quantitat de realitzacions degudes a polítiques encertades de valorització urbana o, fins i tot, en els últims temps, per una adequada comprensió dels problemes territorials alhora que per una tímida resposta a les dificultats greus de la crisi ambiental.

tions organised for the more symbolic spaces of Catalan cities in a judicious political attempt to reinstate the urban image and social pride of their inhabitants.

In 1983, Manuel Ribas Piera, in the Department of Urban and Regional Planning of the Universitat Politècnica de Catalunya, taking as his model the best European tradition of landscape design, created the master's degree course in Landscape Architecture which has continued uninterrupted until the present day, with the added impetus of Rosa Barba from 1993 to 2000.

This, then, is the context in which the practical experience of competitions, commissions and works and the ongoing learning process of teachers in different fields found common objectives in the training of professionals with very varying backgrounds and experience. The result was a particularly sparkling scene, with high quality projects that rapidly evolved towards more sophisticated, essential and ecological stances worthy of Europe's most avant-garde proposals, showcasing an excellent production of realities that surprise us with their concentration in time and the territory.

This allows us to conclude, with no fear of contradiction, that the landscape design of our country has succeeded to a foremost position in Europe; the contributions of our designers to competitions, works, practices and teaching activities suggest that our landscape design has never had such a strong international influence.

Proof of this are the visionary technical advances of Rosa Barba, the excellent ongoing body of research of Maria Goula, and the difficult yet vital role of reconciling science and design on the part of the biologist Anna Zahonero, as well as the constant professional example of Manuel Ruisánchez, Batlle & Roig, Alfred Fernández de la Reguera, Pere Joan Ravetllat & Carme Ribas, Arriola & Fiol, Beth Galí & Inma Jansana, Olga Tarrasó, Jordi Henrich and Júlia Espinàs, to mention just a few.

Also worthy of mention are the excellent instances of new public space conceived by Enric Miralles and the landscape design sensibility that flirts with architecture of Aranda-Pigem-Vilalta, Bartumeus-Renau, Fuses-Viader and Carme Pinós.

We also have the indisputable figure of the magnificent architect Elias Torres, who shows that rather than exciting intellectual praise, good projects call forth admiration, and the ascendant progression of careers that bring gardening to the fore in landscape design in a hitherto unknown way, such as those of Bet Figueras, Manel Colominas and Teresa Galí-Izard.

We also have to acknowledge the valuable work of the professionals in the employ of the civil service, the true authors of change in our cities

Una àmplia generació de projectistes que començaren la seva feina professional al principi dels vuitanta s'especialitzà, a partir del seguit de concursos públics convocats sobre els espais més simbòlics de les ciutats catalanes, en un reeixit intent polític de recuperar la imatge urbana i al mateix temps l'orgull social dels seus habitants.

Ahora, el professor Manuel Ribas Piera, al Departament d'Urbanisme i Ordenació del Territori de la Universitat Politècnica de Catalunya, i basat en la millor tradició europea sobre el paisatge, crea el 1983 el Màster d'Arquitectura del Paisatge que s'ha anat fent fins ara, amb l'impuls de la professora Rosa Barba, des del 1993 fins al 2000.

És doncs, en aquest context, on l'experiència pràctica dels concursos, encàrrecs i obres i l'aprenentatge continuat de professors de diferents formacions trobarien objectius comuns per formar professionals d'origens i experiències molt variats. Per tant, es produeix un efecte d'especial efervescència i de resultats molt qualificats que evolucionen ràpidament cap a posicions més sofisticades, essencials i ecològiques dignes de les propostes més avantguardistes d'Europa, en què destaca una excel·lent producció de realitats que sorprenen per la concentració temporal i territorial.

Això ens permet dir, sense marge d'error, que el paisatge del nostre país ha adquirit un notable protagonisme a Europa; la presència de projectistes en concursos, obres, estudis o activitats docents ens fa pensar que el nostre paisatge mai no havia influït tant i amb tanta força en l'àmbit internacional.

En donen fe els avenços teòrics visionaris de Rosa Barba, l'excel·lent investigació en continuïtat de Maria Goula i el difícil i imprescindible paper de compatibilitzar ciència i projecte per part de la biòloga Anna Zahonero, així com els constants i professionals exemples de projectació de Manel Ruisánchez, Batlle i Roig, Alfred Fernández de la Reguera, Pere Joan Ravetllat i Carme Ribas, Arriola i Fiol, Beth Galí i Inma Jansana, Olga Tarrasó, Jordi Henrich i Júlia Espinàs, entre molts altres.

Cal destacar els excel·lents episodis d'un nou espai públic imaginat per Enric Miralles, la sensibilitat projectual del paisatge que flirteja amb l'arquitectura d'Aranda-Pigem-Vilalta, de Bartumeus-Renau, de Fuses-Viader o de Carme Pinós.

Com també la figura indiscutible del magnífic arquitecte Elias Torres, el qual demostra que els bons projectes no admeten qualificatius sinó que provoquen admiració, i la progressió ascendent d'itineraris professionals que donen a la jardineria una transcendència projectual paisatgística desconeguda fins ara, com Bet Figueras, Manel Colominas o Teresa Galí-Izard.

Cal posar en relleu, així mateix, la gran feina dels professionals que han passat per les administracions, veritables auto-

and territories: Barcelona City Council's Urban Planning Department, the Directorate of Public Space of the Mancomunitat de Municipis of the Barcelona Metropolitan Area, the various sections of the Diputació de Barcelona and the quiet but nonetheless brilliant work of so many excellent municipal architects.

And we must not forget the whole collective of professionals constantly being swelled by the master's degree in Landscape Architecture (1983) and the degree course in Landscape Design (1998) at Barcelona School of Architecture, the only one of its kind in Spain, which is open to all professions and represents a real challenge at a university and in a society with no tradition in this area.

The reality is different; our country needs this discipline, this instrument of knowledge, planning and management that allows us to look to the future with full awareness and optimism for a small, deteriorated territory that faces a variety of problems.

New public proposals (General Directorate of Landscape, the Landscape Act, the Landscape Observatory, etc.) confirm the need for a new approach to a management of the territory that is more global, better planned and prudent. A willingness to respect, preserve and create landscapes, in close conjunction with urban planning tools that offer new images of places, can solve the problems that characterize the most established territories in the Mediterranean.

The liveliness of landscape design in Mediterranean countries (Spain, Italy, Greece, Slovenia, France and North Africa) reveals to us the modification of commonplaces related to the landscape, ranging from chromatic variations to the nature of environmental issues, the future of tourism and changes in attitude. A new equilibrium is emerging in today's landscape design.

Rosa Barba's determination to create the European Landscape Biennial in 1999 was a major influence on this evolution. The Biennial has been a decided step in forming opinions as to the present state of a changing discipline, offering a point of reference for the essential issues of creation and a debate between the various design approaches and new landscape criteria.

The European Landscape Biennial has always sought to create a common meeting place for creation in the field of landscape design in all its forms. The discipline of landscape, with a history of over 150 years, has to find new topics of its own in order to revise its concepts, working spaces and specific conditions.

The typologies of environmental, urban and territorial problems are now facing a new drama; the expected revision of the Romantic approach to

res dels canvis de les nostres ciutats i territoris (Projectes Urbans de l'Ajuntament de Barcelona, Direcció de l'Espai Públic de la Mancomunitat de Municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona o les diferents seccions de la Diputació de Barcelona i la sorda, però no per això menys brillant, tasca de tants excel·lents arquitectes municipals).

Sense oblidar el vertader taller de professionals que han anat creant tant el Màster d'Arquitectura del Paisatge (1983) com el Graduat Superior de Paisatgisme (1998) a l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona, única de l'Estat espanyol, oberta a totes les professions i com una aposta de risc en una Universitat i una societat sense tradició en aquest sentit.

La realitat és una altra, el nostre país necessita aquesta disciplina, aquesta eina de coneixement, projectació i gestió que permet tenir una mirada de futur conscient i optimista sobre un territori escàs, degradat i on se sumen problemàtiques diverses.

Les noves propostes públiques (Direcció General de Paisatge, Llei de paisatge, Observatori del paisatge, etcètera) confirmen la necessitat d'una nova òptica de gestió del territori, més global, intencionada i prudent. Des de la voluntat de respecte, preservació i creació de paisatges estretament relacionats amb les eines de planejament urbanístic que ofereixen la nova imatge d'un lloc, es resolen els problemes propis dels territoris més madurs de la Mediterrània.

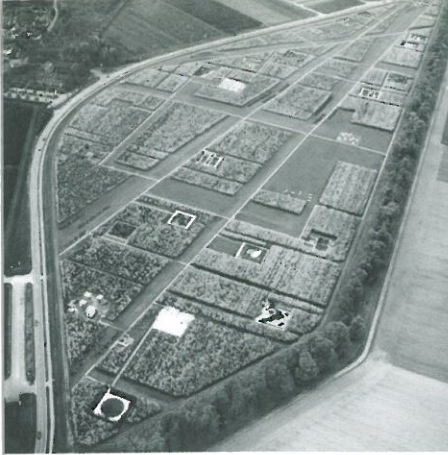
Molt probablement, l'efervescència paisatgística dels països mediterranis (Espanya, Itàlia, Grècia, Eslovènia, França i el nord d'Àfrica) ens permet de veure una modificació de certs tòpics relacionats amb el paisatge i que van des de les variacions cromàtiques, fins a les naturaleses dels problemes ambientals, el futur del turisme o els canvis d'actitud propositiva. Un nou equilibri sorgeix en el nou paisatgisme.

Ha influït notablement en aquesta evolució la proposta decidida de la professora Rosa Barba de crear la Biennial Europea de Paisatge, l'any 1999, que ha permès formar una opinió sobre l'actualitat d'una disciplina canviant, tenir un punt de referència d'allò que és essencial en crear i un debat entre maneres d'enfocar les diferents polítiques projectuals i els nous criteris paisatgístics.

La Biennial Europea de Paisatge sempre ha buscat un lloc comú de trobada de la creació sobre el paisatgisme en totes les variants. És cert que la disciplina del paisatge, amb una història de més de 150 anys, ha de trobar uns tòpics propis nous que fan revisar conceptes, espais de treball i condicions específiques.

Les tipologies dels problemes ambientals, urbans, territorials, contemplen ara un dramatisme nou, l'evident revisió del tòpic romàntic del verd deixa pas a l'emergència dels llocs d'oportunitat (*brown fields, terrains vagues...*), la disciplina urbanística

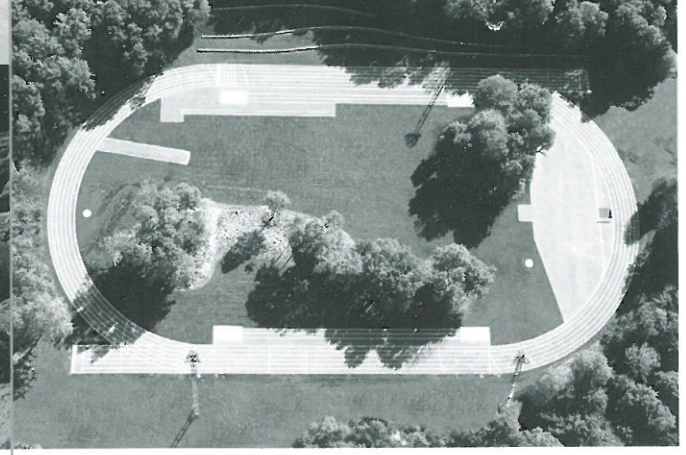

Dyck Castle Centre /
Centre del castell de Dyck

Daniaparken / Parc de Dania

Tussols-Basil athletics stadium / Estadi d'atletisme Tussols-Basil

the natural world is giving way to places of opportunity (brown fields and *terrains vagues*), and the urban planning discipline is expanding to contain natural laws and even landscape criteria as intrinsic to new urban planning in southern climes.

In this context, the European Landscape Biennial of Barcelona has brought together landscape designers and works from all over Europe. Almost all the works have been completed, but in some cases we have included important large-scale structuring projects currently under development.

Added to the obvious classification of project types is an interpretation of planning attitudes, mechanisms and proposed ideology, which always transcend a scale-related vision of landscape design.

The watchwords of the various Biennials serve to focus the preferences of the moment as a result of the trends marking the field and highlighted by each of the events. The Landscape Biennial suggested "*Remaking Landscapes*" in 1999, strictly a time of revision and reinvention of our landscapes as opposed to a protective or defensive attitude or the naïve approach of seeing the site as a clean slate.

'*Remaking Landscapes*' rewarded Peter Latz & Partner's indisputable project for Duisburg's Emscher Park, a model of social reactivation in its attention to the ecological processes of a place of ecological depletion and its landscape and environmental pedagogy, in addition to a creativity that effectively illustrated the aims of the Biennial.

In 2001, the watchword for the symposium and exhibition was 'Gardens in Arms', aiming to introduce the viewpoint of gardening, of care,

està fagocitant les lleis naturals i fins i tot els criteris paisatgístics com a intrínsecs del nou urbanisme meridional.

En aquest entorn, la Biennial Europea de Paisatge de Barcelona ha aglutinat paisatgistes i obres de tot Europa, pràcticament sempre de propostes realitzades, encara que excepcionalment s'ha fet ressò de projectes de gran importància, estructurants i de gran mesura en procés de desenvolupament.

A l'evident classificació de tipologies projectuals s'ha sumat una lectura per actituds projectuals, mecanismes i ideologia proposada que sempre transcendeix una visió escalar del paisatgisme.

Els lemes centrals de cada convocatòria s'han enfocat sobre les preferències del moment per raó de les tendències que obrien pas professionalment i que calia subratllar en cadascuna de les trobades. La Biennial de Paisatge ens va parlar de "Refer paisatges" el 1999, atès que des d'un aspecte estricte estàvem en un moment de revisió dels nostres paisatges i de clara reinvençió, en contraposició a una visió protectiva, defensiva o d'innocent treball que parteix de la "taula rasa" sobre el lloc.

"Refer paisatges" apostà per un indiscutible projecte de Peter Latz & Partner a Duisburg, l'Emscher Park, que és un model de reactivació social, de tenir en compte els processos ecològics en un indret exhaurit ecològicament, de pedagogia paisatgística i mediambiental, com també de creativitat projectual i que al mateix temps il·lustrava de forma eficaç el que la Biennial propugnava.

L'any 2001 el lema de sortida del simposi i de l'exposició fou "Jardins insurgents", que volia portar una actitud pròpia de la jardineria, la cura, el manteniment, la sostenibilitat a territoris

maintenance and sustainability in large-scale structuring territories and landscapes, and even territories in arms, forgotten places whose incorporation as strategic areas is absolutely vital for the future.

At the same time, in a gesture of complicity with so-called new gardening (measured and ephemeral), the focus was on a form of landscape design that would look beyond the static stage set or trivial classifications of scale.

A project by the Directorate of Public Space of the Mancomunitat de Municipis for the Canyadó watercourse in Badalona, signed by Maria Isabel Bennasar, was a prime example, and received the Rosa Barba Award.

'Only with Nature' is this year's watchword, a simple slogan that seeks to nuance the vitally important aspect of natural forces in the project and ecology with proposals that seek to implement artificiality in close harmony with the new criteria of sustainability, the formalization of the complex laws of the territory and the abstraction of essential rather than superficial contents of the concepts.

We seek both to advance and help others to advance. Implementing processes and offering criteria are a real stimulus to us, and we are committed to promoting knowledge in order to give the project formal content.

The progression of landscape design involves rigour, includes debates and feeds on the thoughts of a body of professionals who have all played different roles in the relatively intense recent history of new Catalan landscape design.

At a time when architecture is narcissistic in its forms and gestures, and it is difficult to project personal attitudes, landscape design is promoting this fraught relation between the planning discipline and the problems of our territories, focusing more on social opinion, the crisis of the environment and local realities than on a broader and possibly vaguer approach.

New landscape design in Catalonia as a result of debate has shaped public opinion and is continually intervening in proposals, studies and decisions all over Europe, on the basis of solid foundations and constant enthusiasm.

The progression of changing landscape design is self-evident.

i paisatges estructurants i de grans dimensions, fins i tot a la insurgència de territoris, de llocs oblidats, la incorporació dels quals com a zones estratègiques és absolutament necessària per al futur.

D'altra forma, i sempre fent un gest de complicitat amb l'anomenada nova jardineria (mesurada i efímera), es buscava aquest enfocament a un paisatgisme que transcendeix una visió estàtica, escenogràfica o de classificacions banalment escalars.

Un projecte de la Direcció de l'Espai públic de la Mancomunitat de Municipis a la riera Canyadó de Badalona firmat per M. Isabel Bennasar n'era un bon exemple i fou Premi Rosa Barba.

"Només amb natura" ens acompanya en aquest catàleg, com a senzill eslògan on s'intenta matisar aquest aspecte, summament important, del treball a favor de la força natural, de l'ecologia, de les propostes que busquen l'artificialitat molt a prop dels nous criteris de sostenibilitat, la formalització en les lleis complexes del territori o l'abstracció dels continguts essencials i no de l'epidermis dels conceptes.

Ens interessa tant caminar com fer el camí, ens estimula engegar els processos tant com oferir criteris d'elecció i apostem pel coneixement per donar continguts formals al projecte.

La progressió del paisatgisme passa pel rigor, travessa els debats i s'alimenta dels pensaments d'un conjunt de professionals que han desenvolupat diferents papers en una història relativament recent i intensa del nou paisatgisme català.

En un moment on l'arquitectura és narcisista en les formes i gestualitats, on és difícil fer escola d'actituds personals, el paisatgisme ha impulsat aquesta difícil relació entre la disciplina projectual i els problemes dels nostres territoris, més preocupats pel que fa a l'opinió social, la crisi del medi ambient i les realitats locals, que per una visió més global no exempta de buidor de continguts.

El nou paisatgisme a Catalunya, creat des del debat, ha format opinió i està intervenint contínuament en propostes, estudis i decisions a tot Europa, des de bases sòlides i il·lusions renovades.

La progressió del paisatgisme canviant és evident.

The material presented in this book (projects, round tables and addresses) is a summary of the III European Landscape Biennial held in Barcelona in November 2003. This event, organised jointly by the Col·legi d'Arquitectes de Catalunya (COAC) and the Universitat Politècnica de Catalunya (UPC), was carried out, as in previous years of the European Landscape Biennial, with the involvement of leading professionals who took this year's theme, "Only with nature", as their basis for reflection on various new approaches towards nature to understand and learn from its idiosyncrasies, and to study in depth the design attitudes that extend the conceptual limits of work by means of natural processes. The catalogue is, once again, a requisite reference both for those who see the landscape as a vital subject of discussion and those who consider it a valuable contribution to their quality of life.

El material presentat en aquest llibre (projectes, taules rodones i ponències) recull el que fou la III Biennal Europea de Paisatge celebrada a Barcelona el mes de novembre de 2003. En aquest esdeveniment, organitzat conjuntament pel Col·legi d'Arquitectes de Catalunya (COAC) i la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC), hi han estat presents, com en les anteriors edicions, importants professionals que, al voltant del tema "Només amb natura", han reflexionat sobre noves i variades aproximacions a la natura per entendre i aprendre de la seva idiosincràsia i aprofundir encara més en les actituds projectuals que amplien els límits conceptuals del treball amb els processos naturals. Així, aquest catàleg es converteix novament en referència obligada no solament per als qui conceben el paisatge com un tema de discussió de primer ordre, sinó també per als qui el consideren un valor en la seva qualitat de vida.

9

7 8 8 4 9 6 1 8 5 7 2 2

fundación caja de arquitectos

UNIVERSITAT POLITÈCNICA
DE CATALUNYACol·legi d'Arquitectes
de Catalunya